

NHỮNG ĐỔI THAY

Ở XÃ TRƯỜNG SƠN HUYỆN QUẢNG NINH

TRƯƠNG VĂN HÀ

Vào những năm 90 của thế kỷ trước, nhắc đến Trường Sơn, người ta thường nghĩ ngay đến một xã miền núi xa xôi, có nhiều đồng bào dân tộc Vân Kiều sinh sống, được xếp vào loại khó khăn nhất nhì ở huyện Quảng Ninh. Lúc đó để lên được với Trường Sơn, các đoàn công tác của tỉnh, của huyện Quảng Ninh phải đến bến phà Long Đại, lên thuyền vượt hàng chục con thác dữ, với nhiều tiếng đồng hồ vật lộn, chống chèo, hết sức vất vả, gian truân... Còn giờ đây, để lên được với Trường Sơn, từ Quán Hàu, chỉ mất độ khoảng 2 tiếng đồng hồ ngồi ô tô máy lạnh, là chúng tôi đã có mặt tại trung tâm xã.

Từ cầu Zin Zin theo tuyến đường Hồ Chí Minh nhánh Tây đi vào hướng Nam, chúng tôi như đã cảm nhận được cuộc sống đổi thay thật sự của người dân nơi đây. Hai bên đường, những ngôi nhà tranh xác xơ, xiêu vẹo lác đác nằm chênh vênh bên sườn núi, giữa những khu rừng bạt ngàn ngày nào, giờ được thay bằng những ngôi nhà nhà sàn xây cất bằng gỗ, hay nhà xây lợp tôn vững chãi, xinh xắn của đồng bào Vân Kiều, đồng bào Kinh xen lẫn nhau được bố trí phù hợp với điều kiện tự nhiên vùng miền núi cũng như phong tục, tập quán của bà con. Cũng từ tuyến đường Hồ Chí Minh nhánh Tây này, nhiều con đường giao thông đã được đầu tư xây dựng, bê tông hoá phẳng lỳ, uốn lượn chạy quanh các bản, các làng thay cho những con đường lầy lội vào mùa mưa, mịt mù bụi vào mùa nắng hạn cách đây mười mấy năm về trước... Đến Long Sơn, Tân Sơn và nhiều làng bản khác, trước mắt

chúng tôi là những cánh đồng lạc, đỗ xanh chạy từ bờ suối đến tận sườn núi xanh ngút ngàn như báo hiệu cho một mùa vụ bội thu... Tất cả đã minh chứng một điều, gần 20 năm sau ngày huyện Quảng Ninh được tái lập, cùng với sự quan tâm đặc biệt của Trung ương, của tỉnh, của huyện, dưới sự lãnh đạo của Đảng bộ, sự điều hành của UBND xã, đồng bào dân tộc Kinh và dân tộc Vân Kiều anh em sinh sống ở đây đã nêu cao tinh thần đoàn kết, nhất trí, đồng sức, đồng lòng vượt qua mọi khó khăn, thử thách, biết phát huy những lợi thế vốn có của địa phương để vươn lên xoá đói, giảm nghèo, xây dựng cuộc sống mới và góp phần giữ vững vùng biên cương phía Tây của Tổ quốc...

Đồng chí Hoàng Xuân Thọ, Bí thư Đảng uỷ xã Trường Sơn, nhiệm kỳ 2010 - 2015 cho biết: Xã Trường Sơn có diện tích đất tự nhiên 77.384 km², có 872 hộ với 3.806 nhân khẩu sinh sống ở 21 thôn, bản Trong đó có 16 bản có người Vân Kiều sinh sống, với 512 hộ, 2.251 nhân khẩu, chiếm 59,1% dân số toàn xã. Do nằm xa trung tâm huyện lỵ, điều kiện giao thông đi lại khó khăn, trình độ dân trí, nhất là bộ phận đồng bào dân tộc Vân Kiều còn hạn chế, nên những năm trước đây, đời sống mọi mặt của các bộ phận dân cư sinh sống trên địa bàn xã Trường Sơn còn gặp nhiều khó khăn, số hộ nghèo, hộ đói vẫn còn nhiều, tỷ lệ người mù chữ còn cao... Năm 1992, tổng sản lượng lương thực quy thóc của toàn xã mới đạt 318 tấn, khoảng 9kg/đầu người, nên đời sống của bà con gặp rất khó khăn, nhiều hộ quan năm thiếu đói, nhất là đồng bào dân tộc Vân

Kiều. Đến nay, nhờ mở rộng diện tích các loại cây trồng, nhất là cây lúa, ngô, lạc, tổng sản lượng lương thực cả năm của Trường Sơn đã tăng lên gần 650 tấn. Bên cạnh trồng trọt, chăn nuôi, xác định kinh tế lâm nghiệp là một thế mạnh cần phải phát huy, hàng năm, công tác trồng, bảo vệ rừng đã được Trường Sơn quan tâm. Toàn xã đã nhận bảo vệ được 3.100 ha rừng, trồng mới được 610 ha rừng. Các ngành công nghiệp khai thác, chế biến vật liệu xây dựng, tiểu thủ công nghiệp và dịch vụ ở Trường Sơn đã có những bước phát triển vượt bậc, đưa lại doanh thu gần 1 tỷ đồng/năm. Hiện nay, ở Trường Sơn có 70 hộ hoạt động dịch vụ buôn bán, 110 máy cày phục vụ nhu cầu vận chuyển đường sông, 7 chiếc ô tô phục vụ vận tải đường bộ, 8 cơ sở mộc và 5 cơ sở xay xát...

Nhờ biết phát huy những lợi thế vốn có của địa phương để phát triển kinh tế, đời sống vật chất, tinh thần của người dân Trường Sơn ngày càng được nâng cao. Nếu như trước những năm 1990, tỷ lệ hộ nghèo, đói ở Trường Sơn chiếm trên 80%, thì đến nay, toàn xã còn 301 hộ thuộc diện nghèo, chiếm tỷ lệ 34,2%; thu nhập bình quân đầu người từ trên 1 triệu đồng (năm 2003) đã tăng lên gần 4 triệu đồng/người/năm (năm 2009). Toàn xã 825 hộ có các phương tiện nghe nhìn, 655 hộ gia đình được dùng điện...

Công tác chăm sóc sức khỏe nhân dân ngày càng được quan tâm, Trạm Y tế xã được đầu tư xây dựng khá khang trang đáp ứng được nhu cầu khám chữa bệnh tại chỗ cho nhân dân trong vùng. Các chương trình y tế quốc gia, y tế cộng đồng, phòng chống các loại dịch bệnh, bảo đảm vệ sinh môi trường, vệ sinh an toàn thực phẩm ở Trường Sơn đã được triển khai thực hiện khá tốt.

Sự nghiệp giáo dục đào tạo ngày càng thu được nhiều kết quả tích cực. Hiện nay, hệ thống cơ sở vật chất các trường học từ mầm non, tiểu học, THCS ở điểm chính hay ở các điểm lẻ ở Trường Sơn đã được đầu tư xây dựng khá hoàn

chỉnh, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục, nâng cao dân trí cho đồng bào trong vùng. Đến nay, Trường Sơn đã duy trì công tác phổ cập tiểu học đúng độ tuổi đạt 81,7%, phổ cập THCS đạt 71,7%.

Kinh tế ngày càng phát triển, Trường Sơn đã có thêm nhiều điều kiện để huy động các nguồn lực xây dựng, nâng cấp, hoàn thiện các hệ thống cơ sở vật chất phục vụ cho nhu cầu dân sinh và sản xuất. Được sự đầu tư của ngành Viễn thông, hiện nay ở trung tâm xã và các bản, làng lân cận, mạng điện thoại di động đã được phủ sóng rộng khắp. Với phương châm “Nhà nước và nhân dân cùng làm”, tranh thủ sự hỗ trợ của các chương trình, dự án, ở Trường Sơn có 310 hộ gia đình đã được hỗ trợ làm nhà ở với số tiền trên 3,2 tỷ đồng; có 16/21 thôn, bản xây dựng được nhà văn hoá với nguồn vốn trên 700 triệu đồng, trong đó số tiền do nhân dân đóng góp đạt gần 100 triệu đồng. Toàn xã đã xây dựng được 08 sân thi đấu thể dục, thể thao phục vụ nhu cầu tập luyện thể thao của các bộ phận nhân dân. Có 9/21 thôn, bản xây dựng được hệ thống truyền thanh cơ sở để truyền tải thông tin về các chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật Nhà nước đến với đồng bào. Nhờ hệ thống cơ sở vật chất ngày càng hoàn thiện, cho nên thời gian qua, ngoài việc tổ chức nhiều hoạt động văn hoá văn nghệ, thể dục thể thao chào mừng các ngày lễ kỷ niệm trọng đại của dân tộc, xã Trường Sơn còn tổ chức thành công Đại hội TDTT lần thứ III, tổ chức nhiều hoạt động văn hoá, văn nghệ thể dục, thể thao chào mừng Đại hội, hướng đến Đại hội Đảng bộ huyện lần thứ XXIII và Đại hội lần thứ XI của Đảng đã thu hút đông đảo các tầng lớp nhân dân tham gia hưởng ứng.

Hệ thống cơ sở vật chất ngày càng hoàn thiện, mọi mặt đời sống ngày càng được nâng lên. Đến nay, Trường Sơn có 43,5% hộ gia đình đạt chuẩn về văn hoá; có 4 thôn, bản được công nhận đạt danh hiệu văn hoá, trong đó có 01

bản được công nhận danh hiệu làng văn hoá cấp tỉnh...

Kinh tế phát triển, đời sống được nâng lên đáng kể, ở Trường Sơn ngày càng xuất hiện nhiều triệu phú, tỷ phú mà cách đây khoảng 10 năm về trước, điều này chưa bao người dám mơ. Được sự giới thiệu của lãnh đạo xã Trường Sơn, chúng tôi đã có dịp làm quen với anh Ngô Quốc Tuấn, ở thôn Long Sơn, người được xem là giàu nhất nhì ở Trường Sơn hiện nay, với tổng tài sản trong tay lên đến hàng tỷ đồng. Nhận thấy nhu cầu tiêu thụ vật liệu xây dựng rất lớn, anh Ngô Quốc Tuấn đã mạnh dạn đầu tư gần 1,5 tỷ đồng mua sắm máy móc, thiết bị chuyên dụng như các xe máy vận chuyển, hệ thống máy khoan, băng tải vận chuyển để sản xuất, kinh doanh các mặt hàng vật liệu xây dựng phục vụ cho thị trường trong vùng. Hiện nay, cơ sở của anh Ngô Quốc Tuấn đã tạo công ăn việc làm thường xuyên cho nhiều lao động nhân rỗi trong vùng với mức lương khá cao. Trừ các khoản chi phí, hàng năm cơ sở của anh Ngô Quốc Tuấn đã có tổng số tiền lãi trên 300 triệu đồng.

Anh Nguyễn Văn Lành ở bản Cổ Tràng, anh Võ Văn Quốc ở Long Sơn cũng là những người khá mạnh dạn, táo bạo trong kinh doanh buôn bán và chăn nuôi trâu bò đàn. Với các dịch vụ buôn bán tổng hợp phục vụ người dân trong vùng và chăn nuôi thêm hàng chục con trâu bò, hiện nay, mỗi năm, gia đình anh Lành có nguồn thu nhập trên 70 triệu đồng, gia đình anh Quốc cũng thu lãi được trên 80 triệu đồng...

Không chỉ có bà con đồng bào Kinh, nhiều hộ gia đình Vân Kiều ở Trường Sơn cũng đang có cuộc sống khá khá, đi lên, trong đó có nhiều hộ đã trở thành triệu phú.

Biết khắc phục những khó khăn, thách thức, biết phát huy những tiềm năng, lợi thế vốn có của điều kiện đất đai, thổ nhưỡng và quan trọng hơn là biết phát huy cao nhất khối đại đoàn kết, giúp đỡ, tương trợ lẫn nhau giữa đồng bào Kinh và đồng bào Vân Kiều anh em, tin chắc rằng một ngày không xa nữa, Trường Sơn sẽ thực sự chuyển mình, thực sự đổi thay và tiến kịp các xã, thị trấn vùng đồng bằng.

T.V.H